

Fierljeppen

BOVEN: Freark Kramer springt in augustus vorig jaar als junior voor het eerst boven de 20 meter. Linksonder: heit Acronius Kramer in actie tijdens een clubwedstrijd. Rechtsonder: mem Etty Kramer-Spriensma in haar gloriejtd. Foto's henk Jan Dijks, Remon Helmes en archief Ic.

Freark Kramer heeft ljeptalent van moeder Etty en vader Acronius

JOHANN MAST

Van alle jonge fierljeppers die hun sport in de toekomst zullen kleuren, draagt Freark Kramer misschien wel de grootste belofte in zich mee. De Heidenskipster heeft zijn talent geërfd van zijn heit én zijn mem.

Vooraf van mem komt de aanleg van Freark voor het ljeppen, dat mag je rustig stellen. Heit Acronius Kramer zal de laatste zijn die daar moelijk over doet. „Etty wie al hiel jong hiel goed”, zegt de veehouder in de keuken van de boerderij aan de Ursuladijk, even ten westen van It Heidenskip. „Sels moast ik it fan útsjitters ha.”

Etty is veelvoudig Fries en Nederlands fierljepkampioene Etty Kramer-Spriensma. Ze schuift deze namiddag iets later aan bij het gesprek. Na haar werk is ze vanuit Drachten nog even langs Hoornsterzwaag gereden om een puppy te bekijken. „Op in buorkerij heart in hûntsje”, zegt de vrouw des huizes bij thuiskomst.

Haar man en zoon knikken instemmend. De vorige hond overleed anderhalf jaar geleden. En het is toch al stiller op de pleats nu Freark door de week op kamers woont in Dronten. Hij is er eerstejaars student aan de hogere landbouwschool. Wie weet neemt hij later de boerderij over.

Het trainen komt door de verhuizing naar de Flevopolder wel eens in het gedrang, maar de basis die de tweevoudig Nederlands juniorenkampioen (in 2017 en 2018) in de winter heeft gelegd maakt dat het wel goed zit. Dat moet ook wel; vanavond, bij de aftrap van het fierljepseizoen in Buitenpost, maakt Freark Kramer zijn debuut bij de senioren, in de topklasse.

Zijn heit en mem kijken daar net zo naar uit als hun zoon. Niet dat de Kramers nerveus zijn, daar zijn ze alle drie te nuchter voor, maar een beetje spannend is het toch wel. Hoe zal het gaan? Kan het talent meteen meekomen tussen de grote mannen?

„De earste twa jier by de senioaren moatte jo altyd wenne”, weet Etty Kramer uit ervaring. „Al kin it ek samar wêze dat Freark dit jier al kampioenstitels wint. Se binne yn de topklasse aardich lykweardich oan elkoar, tink ik.”

Acronius Kramer is ervan overtuigd dat hun enige zoon – dochters Tessa van 24 en Anna van 22 ljeppen ook – in de toekomst een blikvanger zal worden. „Freak kin meidraaie yn 'e top, seker as syn útsprong better wurdt“, denkt hij. „Hy hat der net in soad misse wedstriden tusken, dat hat oant no ta altyd syn krêft west. Hy is serieuus en *bedachtzaam* mei it ljeppen dwaande. Ik fyn him in hiel deeglike, konstante springer.”

En wat zegt de hoofdpersoon zelf? „It klimmen en de ynsprong binne goed, de útsprong is net myn sterkste punt. Dêr is noch in soad te winnen“, vindt Freak, die vorig jaar voor het eerst de magische 20-metergrens passeerde – twee keer zelfs. „Ik wol my hanthavenje yn de topklasse en besykje om moaie finales te springen, leafst op it FK en NK.”

De jonge fierljepper luistert deze middag geïnteresseerd naar wat zijn heit en mem over hem te vertellen hebben en ook naar de verhalen over hun eigen ljepperleden. Af en toe voegt hij zijn heit een droogkomisch plagerijtje toe. Zoiets als dit:

Acronius Kramer: „Ik wie sels net sa'n trainingsbist. Dy wintertrainings dy't se hjoed de dei hawwe, dy hiene wy ek net. Yn ús tiid wie it sa: as it yn it foarjier moaier waar waard, dan begûnen we wer ris te ljeppen. ”

Freak: „Moaawaarspringers.”

Acronius, onverstoobar: „Ik einige yn it klassemint meastal sa rûn it achtste, njoggende plak. Mei no en dan in útsjitter. Dy rol lei my wol. Dat de minsken tochten: 'Ah, Acronius Kramer is der ek noch'. Ik koe wol knap klimme en aardich drave.”

Freak: „No, dan bist der ek hast.”

Op de vraag wat Freak van hem heeft, laat Acronius Kramer een secondenlange stilte vallen. „Hy hat it measte fan Etty“, zegt de veehouder dan, kalmpjes in zijn koffie roerend.

„Ik wie linich“, vult zijn vrouw aan. „En ik wie in technyske ljepper. Dat hat Freak ek. De koördinaasje is goed. En hy lústert goed nei oaren, is net te eigengereid. Sa wie ik ek. Ik ha in hiel soad fan Bjinse (Wolters, haar eerste trainer, red.) leard.”

Etty werd eerder door het ljeppvirus gegrepen dan Acronius, die pas op zijn zesentwintigste begon en vrij lang in de B-klasse uitkwam. Etty Spriensma turnde als meisje in haar geboorteplaats Gerkesklooster en kwam dankzij haar tweelingbroer Klaas in het naburige Buitenpost in aanraking met fierljeppen. Ze bleek over zoveel talent te beschikken dat ze tussen 1983 en 1993 vijf Friese en vier Nederlandse titels veroverde. Ook was ze tien jaar in het bezit van het Friese record.

„Ongenaakbaar? Dat soe ik sels sa noait sizze, mar ik ha wol in soad wûn“, zegt ze lachend. „It gong hiel maklik, mar ik ha der ek in soad foar traint. Ik wie fûl genôch. Mar sa't wy destiids sprongen, dat wie hiel gefaarlik. De akkommodaasje wie de grins, sis mar. Tsjintwurdich is wat dat oangiet in soad ferbettere. Se kinne de stôk no folle fierder sette. Kinst rêstich stelle dat it 2 meter skeelt mei wat wy sprongen.”

Ze veert op. „Och heden ja, ik hie graach yn dizze tiid ljeppe wollen, mei de karbonpolsen. Dat aluminium wie foar my eins bêst swier. En de froulju ljeppe no mei folle langere polsstokken. Dat hie ik ek wol graach wollen.”

Etty Spriensma was allang een bekende onder de Friese fierljeppers toen zij en haar latere man elkaar vonden. Acronius Kramer weet nog als de dag van gisteren hoe dat ging.

„Etty hie by in wedstryd yn Westergeast de krúsbannen fan 'e knibbel ôfskuord“, zegt de veehouder. „Se waard opereard yn Ljouwert. Wyks dêrnei hiene we hjir de NFM (Nationale Fierljep Manifestatie, red.). De blomstikken dy't oerbleaunen, hawwe wy nei Etty en noch ien dy't ek blessearre wie tabrocht.” Hij grijnst. „Dêrnei bin ik ek noch in kear of wat sûnder blomstik nei Ljouwert riden.”

Freak Kramer zou ervoor tekenen als hij net zoveel titels zou mogen winnen als zijn moeder, die net als zijn vader in een boerengezin opgroeide en altijd in de wereld van de melkveehouderij is blijven werken. Tegenwoordig werkt Etty Kramer-Spriensma bij Friesland Campina in de buitendienst.

„Ik ha noch noait Frysk kampioen west, mem wol“, weet Freak Kramer. „Dat is wol in dream, it bliuwt de titel dy't foar de ljeppers sels it measte oansjen hat.” Bij de jongens stond hij vaak in de schaduw van Jan Teade Nauta en als junior greep de jonge Heidenskipster ook een paar keer net naast de Friese titel. „Ferline jier troch Wietse, de oare Nauta.”

Nu Thewis Hobma toch doorgaat, heeft Kramer er weer een geroutineerde concurrent bij. Ook Nard Brandsma en Ysbrand Galama zijn ervaren rotten en dan doen ook Sytse Bokma en Hannes Scherjon om de prijzen mee.

„Der stiet in hiel moaie topklasse“, weet Acronius Kramer. „Se kinne allegear winne. Bobby Zwaagman en Jan Teade ek. In moaie miks fan 'oudgedienden' en in hiele ploech junioaren dy't promovearre binne.”

„No't ik by de senioaren sit, besykje ik de pols fierder te setten“, zegt Freak. „Der is yn Fryslân net ien dy't de stôk sa fier set as Jaco de Groot (houder van het Nederlands record, red.). Jo moatte dochts wat.”

Heit en mem zullen het allemaal meemaken. Hun betrokkenheid blijft. „Wy hawwe ús entûsjasme foar it ljeppen oan al ús trije bern trochjûn, sa as jo mei elke hobby dogge“, verklaart Etty Kramer.

Zelf springt de oud-kampioene tegenwoordig nooit meer over slootjes. Ze stopte ermee toen ze in verwachting was van Tessa. Wel is ze tot vorig jaar voorzitter geweest van de Heidenskipster fierjepvereniging, waarvoor ze nog steeds vrijwilligerswerk doet.

Acronius Kramer Ijepte – laatbloeier als hij was – tot zijn veertigste op niveau. Daarna maakte hij zich verdienstelijk als trainer/coach en bestuurslid. Inmiddels is hij 58 jaar en is het met de actieve Ijepperij wel mooi geweest.

„Dochs soe ik sa wol wer springe wolle”, stelt hij vast. „Mar it hâldt in kear op. Ik ha noch wolris meidien oan in clubkampioenskip. Wy mochten fjouwer kear springe. Doe't ik trije kear yn it wetter bedarre wie, hie'k it wol wer besjoen. Dan is it gewoan net leuk mear.”

Hij en zijn vrouw lachen naar elkaar. „Lit de jeugd it mar dwaan, dan sjogge wy der wol nei.”
